



# Regionalna Izba Obrachunkowa w Opolu

45-052 Opole  
ul. Oleska 19a  
NIP 754-11-36-950  
REGON 530617411

tel: 77 453 86 36  
77 443 18 70  
tel/fax: 77 453 73 68  
e-mail: [rio@rio.opole.pl](mailto:rio@rio.opole.pl) [www.rio.opole.pl](http://www.rio.opole.pl)

Opole, 12 sierpnia 2021 r.

NA.III-0221-13/2021

**Pan**

**Andrzej Wesołowski**

**Burmistrz Tułowic**

Działając na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2137, dalej u.r.i.o.), w odpowiedzi na wniosek o udzielenie wyjaśnienia, czy istnieje podstawa prawna umożliwiająca zwrot części wniesionej opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przedsiębiorcy, który zlikwidował punkt sprzedaży, uprzejmie wyjaśniam i informuję, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 11<sup>1</sup> ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119; dalej: u.w.t.p.a.) w celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4<sup>1</sup> ust. 1 (prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu) gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18. Opłata wnoszona jest na rachunek gminy w każdym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem w trzech równych ratach w terminach do 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego lub jednorazowo w terminie do 31 stycznia danego roku kalendarzowego (art. 11<sup>1</sup> ust. 7 u.w.t.p.a.). Stosownie do brzmienia art. 11<sup>1</sup> ust. 8 u.w.t.p.a. w roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłaty, o których mowa w ust. 1-5, dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

Z przepisu art. 18 ust. 1 u.w.t.p.a. wynika, że sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży. Natomiast stosownie do art. 18 ust. 12 u.w.t.p.a. zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wygasa w przypadku:

- 1) likwidacji punktu sprzedaży;
- 2) upływu terminu ważności zezwolenia;
- 3) zmiany rodzaju działalności punktu sprzedaży;
- 4) zmiany składu osobowego wspólników spółki cywilnej;
- 5) niedopełnienia w terminach obowiązku: a) złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 11<sup>1</sup> ust. 4, lub b) dokonania opłaty w wysokości określonej w art. 11<sup>1</sup> ust. 2 i 5.

Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, o którym mowa w przywołanej powyżej ustawie wydawane jest na czas oznaczony, natomiast wygasa ono w przypadkach wynikających z art. 18 ust. 12 u.w.t.p.a. Zatem w przypadku wystąpienia jednej z tych przesłanek, w tym likwidacji punktu sprzedaży, z mocy prawa dochodzi do wygaśnięcia zezwolenia.

Problematyka możliwości zwrotu opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wielokrotnie analizowana była przez sądy administracyjne. We wcześniejszym orzecznictwie pojawiało się stanowisko, że przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nie przewidują możliwości zwrotu opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności możliwości takiej nie stwarza art. 11<sup>1</sup> ust. 8 u.w.t.p.a., który dotyczy uiszczenia opłaty w roku nabycia lub utraty zezwolenia.

W późniejszych latach linia orzecznicza uległa zmianie. W wyroku z dnia 28 listopada 2019 r. (III SA/GI 886/19) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach podkreślił, że przewidziana w art. 11<sup>1</sup> u.w.t.p.a. opłata za korzystanie z zezwolenia nie jest równoznaczna z opłatą za samo udzielenie zezwolenia. W uzasadnieniu orzeczenia wyjaśniono ponadto, że *„wysokość opłaty należnej w danym roku kalendarzowym wynika wprost z zasady wyrażonej w art. 11<sup>1</sup> ust. 8 ustawy, a decydujące znaczenie mają tutaj dwa ustalenia: data nabycia zezwolenia oraz data utraty ważności zezwolenia. Opłatą należną jest opłata w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia w danym roku kalendarzowym. (...) Druga sytuacja dotyczy utraty ważności zezwolenia, które to pojęcie obejmuje z kolei dwie sytuacje:*

*cofnięcie zezwolenia z mocy ostatecznej decyzji wydanej na podstawie art. 18 ust. 10 ustawy, oraz wygaśnięcie zezwolenia z mocy prawa na podstawie art. 18 ust. 12. W obu tych sytuacjach, tj. z dniem kiedy decyzja o cofnięciu zezwolenia staje się ostateczna, jak również z dniem zaistnienia zdarzenia skutkującego wygaśnięciem zezwolenia, uiszczona wcześniej opłata staje się nienależna za okres przypadający po utracie ważności zezwolenia. W takiej zaś sytuacji, zwrotowi podlega kwota stanowiąca różnicę pomiędzy uiszczoną wcześniej kwotą, a opłatą należną, którą zawsze jest opłata w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia. W ocenie Sądu, skoro ustawa kompleksowo reguluje tryb, zasady i sposób obliczania opłaty, to czyni to w pełnym zakresie, tak pobrania opłaty należnej, jak i zwrotu opłaty nienależnej. Obowiązek uiszczenia opłaty w prawidłowej wysokości wynika bowiem z mocy prawa, a nie z mocy decyzji administracyjnej ustalającej bądź też określającej wysokość zobowiązania z tego tytułu. Wyliczenie opłaty ma jedynie charakter materialno-techniczny. Skoro omawiana zasada proporcjonalności nie wymaga zdefiniowania, to ustawodawca uznał tym samym, że zastosowanie mają tutaj zasady ogólne, praktyka jej stosowania w życiu codziennym oraz reguły matematyczne” (analogicznie – wyrok WSA w Gliwicach z dnia 28 listopada 2019 r., III SA/GI 867/19).*

Tożsame stanowisko wyrażone zostało przez Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 20 sierpnia 2020 r. (II GSK 518/20). NSA potwierdził, że opłata, o której mowa w art. 11<sup>1</sup> u.w.t.p.a. jest opłatą za korzystanie z zezwolenia, nie zaś opłatą za jego udzielenie. Konsekwencją opłaty ukształtowanej w powiązaniu z korzystaniem z zezwolenia jest przepis art. 11<sup>1</sup> ust. 8 u.w.t.p.a. Z uwagi na wynikającą z tego przepisu zasadę uiszczenia opłaty w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia, w przypadku wygaśnięcia zezwolenia, opłata uiszczona za okres po wygaśnięciu zezwolenia staje się opłatą nienależną i podlega zwrotowi, przy czym jest to czynność materialno-techniczna, podobnie jak to ma miejsce w przypadku wyliczenia opłaty. Jest tylko jedna opłata należna i jest nią opłata w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia, przy czym jest to okres, w którym realizuje się przyznane adresatowi prawo do sprzedaży napojów alkoholowych.

Mając powyższe na uwadze RIO w Opolu przychyła się do stanowiska, zgodnie z którym w przypadku wygaśnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, o którym mowa w art. 18 ust. 12 u.w.t.p.a., w tym w związku z likwidacją punktu sprzedaży, gmina zobowiązana jest do proporcjonalnego wyliczenia opłaty za korzystanie z zezwolenia do czasu utraty jego ważności oraz do zwrotu opłaty uiszczonej za okres po wygaśnięciu tego zezwolenia, a to na podstawie przepisu art. 11<sup>1</sup> ust. 8 u.w.t.p.a.

Przedstawiając powyższe należy zaznaczyć, że wyjaśnienia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu nie stanowią wiążącej wykładni prawa.

e-podpis



Signed by /  
Podpisano przez:

Aleksandra  
Bieniaszewska

Date / Data: 2021-  
08-12 11:22

**Zastępca Prezesa**

Regionalnej Izby Obrachunkowej  
w Opolu

*Aleksandra Bieniaszewska*